

trošarine prosto, ker to sadje ni njihov lastni proizvod temveč proizvod onega, ki jim daje užitek.

Drugače je, če imajo prevžitkarji izgovorjeno kot prevžitek kos zemljišča ali vsaj določena drevesa. V tem primeru smejo pokuhati tudi oni sadje, pridelano na dotičnem zemljišču ali dotičnih drevesih, trošarine prosto.

Jagode (brinje, maline, robidnice, oparnice, jerebikovina itd.) se morejo smatrati za lastni proizvod le, če jih je nabral proizvajalec žganja na lastnem posestvu ali pa na posestvu, ki ga ima v zakupu, ne pa tudi, če jih je nabral na tujem ali na skupnem (občinskem, selskem) posestvu.

Posebna izjema glede snovi lastnega proizvoda velja za viničarje, ki dobijo po pogodbi od svojih gospodarjev kot del zasluzka vinske tropine.

Te tropine niso „lastni proizvod“ viničarjev, ker so jih pridelali na vinogradniškem posestvu in ne na svojem, zato, bi jih praviloma ne smeli pokuhati trošarine prosto. Na zahtevo slovenskih poslancev je pa zakonodajni odbor narodne skupščine pri obravnavanju začasnega zakona o državni trošarini vpošteval posebne gospodarske odnose med viničarji in vinogradniki in določil, da smejo, tudi viničarji pokuhati vinske tropine, ki so jih dobili od svojih gospodarjev kot del zasluzka, trošarine prosto, če stanujejo na posestvu vinogradniškem.

Ta izjema velja le za vinske tropine, ne pa tudi za druge snovi, četudi jih dobijo viničarji od svojih gospodarjev kot del zasluzka,

Za vinotrzce in gostilničarje je še važno vedeti tudi to, da se smatrajo vinske drože le takrat za lasten proizvod, če je pridelal njih lastnik vino, iz katerega izvirajo te drože, na lastnem zemljišču, ne pa tudi če je to vino (grozdje, mošt) kupil.

V trošarinskem pravilniku je v določenih o trošarine prostem kuhanju žganja rabljena poleg besede „rodbina“ vedno tudi beseda „zadruga.“ Te „zadruge“ nimajo nič skupnega z našimi zadrugami (društvi) in pomenijo toliko kakor familija. (Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Občni zbor krajevne organizacije IDS v Ptuj se vrši v soboto, dne 8. aprila 1922 ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

Gremij trgovcev v Ptuj sklicuje za petek, 31. marca t. l. v dvorani Zupančič v Ptuj ob 18. (6.) uri protestno zborovanje proti vedno naraščajočim davkom, vojnemu, prometnemu davku in tihotapljenju takozvanih taks. Dolžnost vseh pridobitnih slojev je, da se tega zborovanja vdeležijo.

Gremij trgovcev v Ptuj naznanja vsem svojim članom v Ptuj in na Bregu, da morajo ostati v ponedeljek, 3. aprila t. l. vse trgovine čeli dan zaprte. Vdeležite se v čimvečjem številu protestnega zborovanja v Ljubljani 3. aprila t. l.

Gremij trgovcev v Ptuj pozivlja vse gospode obrtnike, kot pridobitni sloj, da se udeležijo našega protestnega zborovanja v Ptuj, kakor 3. aprila v Ljubljani. Dne 3. aprila t. l., to je v ponedeljek, naj v znak protesta tudi pri g. obrtnikih delo počiva.

Gremij trgovcev v Ptuj naznanja vsem svojim p. t. članom, da se je določil v zadnji seji začeti z 1. aprilom t. l. delovni čas ob delavnikih od 7. do pol 1. in od pol 2. do pol 6. ure; ob nedeljah za špeceriste in jestvinarje od 7. do 11. ure, za vse druge stroke pa od pol 8. do pol 12. ure. Ker bo se odslej naprej odpiranje in zapiranje trgovin strogo nadziralo, ter bo se vsak prestop kaznoval, se opozarjajo vsi člani gremija, da se ravna po navedenem določilu.

Pozor! Ker moramo plačevati davek za vsako naznanilo kake prireditve, veselice ali predstave bodisi v uradniškem ali v inseratnem delu našega lista, izjavljamo, da takih

naznanil ne moremo več prinašati brezplačno. Kdor torej želi, da objavimo v našem listu kako prireditev, predstavo, veselico ali kaj sličnega, nam mora vposlati vnaprej za objavo 3 Din. bodisi v denarju, znamkah ali v kolkih. Najboljše je, da se nam ta znesek pošlje po poštni nakaznici, toda na odrezku nakaznice se naj napiše besedilo, ki se naj objavi. Ako se nam ta znesek ne vpošlje, naj nihče ne pričakuje, da bi se mu naznanilo objavilo. Tudi računov za take objave ne bomo pošiljali, ker so stroški previsoki.

Našim pridobitnim stanovom. Zopet smo prejeli dopis, v katerem se precej obširno utemeljuje zahteva na pridobitne stanovne, da posvečajo materialne dobrine med drugim tudi za idealne narodne svrhe. Iz tega dopisa posnemamo: „Ne sme se zgoditi, da premožen, ali vsaj dobro situiran državljani odganja brez daru nabiratelje, ki pridejo nabirat za dobre narodne namene.“ Tudi se ne sme zgoditi, da bi tak državljani godrnjali ter s tem natezali potrpežljivost in ubijali navdušenost nabiratelja. Radodajnost ob takih prilikah je reklama za podjetje, ker vsak misli, da je podjetje dobro in trdno, ako zmore znatne zneske za dobre namene. Kdor pa neprijazno sprejema takšne nabiratelje, škoduje svojemu podjetju; odbije ne le nabiratelja, temveč tudi druge, ker se takšne stvari hitro razširijo. Potrebno je, da se o tej stvari odkrito spregovori, ker se pri vsakem dobrodelnem nabiranju slišijo podobne pritožbe. To škoduje ne le dotičnemu podjetniku, temveč kulturnemu ugledu celotnega naroda. Danes je še malo blaga; kdor ga rabi, ga mora kupiti, kjer ga dobi. Toda prišli bodo zopet črni, ko bodo podjetniki in trgovci iskali odjemalce. Mislite naprej na tiste čase in bodite tudi zdaj prijazni in dobrotljivi!

V kavarni „Balkan“ Ptuj

vsak večer koncert

izvstne damske glasbe.

Moški podružnici CMD je daroval znesek po 300 K g. Rola pri Sv. Andražu v Sl. g., ki jih je nabral na Dolinarjevi gostiji. Da bi imel mnogo posnemalcev, katerim že v naprej izreka vodstvo iskreno zahvalo!

Za dijaško kuhinjo v Ptuj se je nabralo ob priliki prleških kolin v Narodnem domu v Ptuj v prijetni družbi znesek po 400 K, kateri znesek sta izročila gostilničarja Josip in Ana Berlič. Priporočati je, da se gostje večkrat spomnijo gostilne v Narodnem domu ter tamkaj razstavljenih nabiralnikov, ki goste milo prosijo za prispevek.

Za Jugoslovansko matico, podružnico v Ptuj se je v gostilni v Narodnem domu nabralo ob godovanju gostilničarja Berliča na Jožefov dan znesek po 200 K. Priporočamo, da se godovanjski spomnijo ob svojem godu naših dobrodelnih društev, kakor se je to v Narodnem domu zgodilo.

Za Jugoslovansko Matico je odposlalo šolsko vodstvo Sv. Andraž v Slov. gor. 80 Din. kot zbirka tamošnjih šolarjev, za kar izreka podružnica Jugosl. Matice v Ptuj najgorkejšo zahvalo ter želi posnemalcev od strani drugih šolskih vodstev.

Nakup plemenskih bikov. Okrajni zastop v Ptuj naznanja, da se bode vršil dne 19. aprila t. l. v Št. Jurju ob j. ž. plemenski sejem za prodajo in nakup plemenskih bikov v starosti od 1½ do 2 let pšeničnosive barve. Kmetovalci, ki se žele kupiti plemenske bike in se tega sejma udeležiti, naj se takoj prijavijo na okrajnem zastopu, da potem udeležence naznani na pokrajinsko upravo, oddelku za kmetijstvo, ki ta sejem priredi. Glej objava v Uradnem listu št. 28.

Vurberg. Šolska mladina je nabrala vkljub revščini, ki vlada po večini njih domovih 480 K za pirhe Jugoslovanski Matici. Istočasno pa je s svojo dobro izvršeno gledališko predstavo dne 25. marca obogatila šolski knjižnični sklad za 400 K.

Politične vesti.

Predsednik demokratske stranke g. Davidovič v Sloveniji. Predsednik demokratskega kluba g. Davidovič namerava po Veliki noči priti v Zagreb in Ljubljano oziroma v Slovenijo, da se sestane z demokratskimi organizacijami. Na Veliko nedeljo se udeleži javnega shoda demokratske stranke v Varaždinu. V Zagrebu ostane g. Davidovič več dni ter pride v Ljubljano sredi tedna po Veliki noči. G. Davidovič ne želi velikih shodov, pač pa, da se spozna z voditelji in zapniki dem. organizacij in da se pouči o naših razmerah ter bo v to svrhu posetil razne kraje ljubljanskega in mariborskega okrožja.

Buren shod v Št. Lenartu. Zadnjo nedeljo je sklicala SKS političen shod v Št. Lenart v Slov. gor. Shoda se je udeležil poljedelski minister g. I. Pucelj ter poslanec Mermolja. Klerikalci so se pripravljali, da shod razženejo, kar pa jim ni uspelo. Klerikalizem nastopa pot nasilja med narodom, ker se boji resnice. Značilno je, da je med aranžerji nemirov stal v prvih vrstah klerikalni poslanec Žebot. Tako se v kulturni in civilizirani Sloveniji pojmuje delo in naloge narodnega poslanca. Ker imamo Slovenci preveč poslancev, ki svoje poslanstvo pojmujejo tako kakor g. Žebot, ni čuda, da so razmere v naši domovini tako žalostne.

Razno.

Močan potres v Srbiji in Banatu. 24. marca ob 13. uri in 23. min. 35 sek. je pretresel ves iztočni del naše kraljevine močan potresni sunek, ki je trajal z intervali celih enajst minut z menjajočimi se vibracijami. Potresni sunek je imel precej znatne posledice. V Beogradu se je podrla neka stara hiša ter dva nova krova, od hotela Moskve do hotela Srpski kralj so popadali s treh hiš vsi dimniki, novozgradba Češke kreditne banke je dobila od strehe do tal 20 cm široko razpoko. Tudi na drugih zgradbah v Beogradu se poznajo manjše poškodbe. V mnogih javnih lokalih je nastala panika. Tako v hotelu Moskvi, ki je tačas najbolj poln. Ko so se gostje zavedli, da se majejo tla pod nogami ne zaradi slučajno mimo vozečih dveh težkih avtomobilov, ampak zaradi potresnega sunka, so skoraj vsi naenkrat planili proti izhodu, ki je v tem hotelu precej nerodno zgrajen, zagvozili so se pred vrati. Pričela je ljuta in mučna borba. Vsak si je hotel prvi izsiliti izhod na prosto. — Nekaj žensk je padlo v nezavest, nekaj oseb je poškodovanih. V izložbenih oknih steklene, papirne in galanterijske stroke, so se zdrobile vse steklene plošče, na katerih je bilo razstavljeno blago. Ulice so polne opeke in ometa, ki je popadal z zgradb in streh. Škoda se ceni na več milijonov. Tudi po drugih krajih Srbije in Vojvodine je bil hud potres, ki je napravil še več škode kakor v Beogradu.

Samomor vsled strahu pred kaznijo. V Velikem Mengšu se je te dni obesila 47 let stara Marija Koncilja. Ker je letel nanjo sum, da je izvršila več tatvin, je bila pri njej hišna preiskava. Našlo se je v njenem stanovanju raznega ukradenega blaga v vrednosti nad 4000 kron. Iz strahu pred kaznijo je šla Koncilja v smrt.

Nesreča v Sarajevu. Pred nekaj dnevi je nesla trinajstletna Jožica Ilić svojega 18 mesecev starega brata iz pritličja v prvo nadstropje. Noga se jej nekako izpodnesla in padla je s prvega nadstropja s svojim bratcem vred v pritličje s tako silo, da je prebila s svojim telesom steklena vrata v pritličju. Deklica si je pri padcu zlomila desno nogo ter levo roko, fantek pa je dobil tako rano na glavi, da je ostal pri priči mrtev.

Književnost.

Dr. Josip Goršič, Socialna zaščita dece in mladine. Zbirka političnih, gospodarskih in